

- *Про виконувача обов'язків президента Національної академії наук України (доповідач – академік НАН України А.Г. Наумовець)*
- *Про порядок проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України (доповідач – академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Про дату та програму проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України (доповідач – академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Про Комісію НАН України та заходи з увічнення пам'яті академіка НАН України Б.Є. Патона (доповідач – академік НАН України А.Г. Наумовець)*
- *Кадрові та поточні питання*

ІЗ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

7 вересня 2020 року

На засіданні Президії НАН України 7 вересня 2020 р. за дорученням Бюро Президії НАН України головував перший віцепрезидент НАН України академік НАН України Антон Григорович Наумовець.

Розпочалося засідання хвилиною мовчання на вшанування пам'яті Бориса Євгеновича Патона.

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали питання про призначення виконувача обов'язків президента Національної академії наук України, яке доповів перший віцепрезидент НАН України академік НАН України **Антон Григорович Наумовець**. Він поінформував присутніх, що, відповідно до Статуту Національної академії наук України та частини 4 статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», у разі смерті першої особи в керівництві необхідно призначити виконувача обов'язків президента Національної академії наук України на період до проведення виборів і обрання нового президента НАН України. Члени Бюро Президії НАН України на засіданні, яке відбулося напередодні, 4 вересня, одностайно проголосували за пропозицію призначити на цю посаду першого віцепрезидента НАН України, доктора технічних наук, професора, академіка НАН України Володимира Павловича Горбуліна, і тепер його кандидатуру винесено на розгляд Президії НАН України.

Головуючий коротко ознайомив присутніх з біографією кандидата, після чого відбулося голосування. Члени Президії НАН України одноголосно ухвалили призначення академіка НАН України В.П. Горбуліна виконувачем обов'язків президента Національної академії наук України до обрання президента НАН України у встановленому порядку.

Академік В.П. Горбулін подякував членам Президії за високу довіру і зауважив, що Академія зараз перебуває в дуже не-

Члени Президії НАН України вшанували хвилиною мовчання пам'ять Бориса Євгеновича Патона

простому становищі, вихід з якого потребує від усіх членів НАН України єдності і злагодженої роботи.

* * *

Потім члени Президії НАН України заслухали питання про порядок проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України, яке доповів головний учений секретар НАН України академік НАН України **Вячеслав Леонідович Богданов**.

Він поінформував, що у виборчій сесії Загальних зборів мають взяти участь (за обліковим складом членів НАН України станом на сьогодні) 172 академіки і 370 членів-кореспондентів, а також, відповідно до Статуту НАН України, 269 наукових працівників, делегованих трудовими колективами наукових установ. Дані про те, скільки членів Академії через стан здоров'я та з інших поважних причин не зможуть бути присутніми, будуть постійно уточнюватися в період до проведення сесії. У будь-якому разі взяти участь у виборчій сесії з правом ухвального голосу мають понад 700 осіб. Крім того, необхідно забезпечити можливість участі іноземних членів Академії

з правом дорадчого голосу, спостерігачів від кандидатів на пост президента НАН України, учених секретарів відділень та деяких інших працівників апарату Президії НАН України, які забезпечують проведення сесії.

Отже, з огляду на карантинні обмеження одночасне зібрання такої кількості людей ані у Великому конференц-залі Академії, ані в актовому залі Інституту міжнародних відносин, ані в інших, навіть більших за площею, приміщеннях не є можливим, оскільки, згідно з постановою Уряду, в регіонах, віднесених до «зеленої» та «жовтої» карантинних зон, можна проводити масові заходи у приміщеннях площею не менш як 5 м² на одну особу, а в регіонах «помаранчевої» та «червоної» зон — не менш як 10 м² на одну особу. До того ж у «помаранчевій» та «червоній» зонах узагалі заборонено проводити заходи за участю більш як 220 осіб*. Проте найголовніше, що таке скупчення людей в умовах епідемії коронавірусу становить велику потенційну загрозу, оскільки неможливо повністю виключити їх контактування один

* З 14 вересня місто Київ перебуває у «помаранчевій» зоні.

Голосування членів Президії НАН України

з одним під час реєстрації, переходів між приміщеннями тощо.

Нагадаємо, що виборча сесія Загальних зборів НАН України була запланована на 13–17 квітня 2020 р., але через заборону на проведення масових заходів в Україні для запобігання поширенню COVID-19 її довелося відтермінувати. Після прийняття рішення про перенесення дати проведення виборчої сесії до Президії НАН України надходили різні пропозиції, пов'язані з процедурою проведення сесії в умовах епідемії. Більшість з них не відповідала положенням чинного Статуту Академії, і їх реалізація потребувала б внесення змін до нього, що неможливо здійснити без проведення сесії Загальних зборів.

Опрацювавши різні підходи та підрахувавши чисельність учасників виборчої сесії по відділеннях, найбільш реалістичним варіантом Президія НАН України визнала процедуру розосередженого режиму проведення виборчої сесії з голосуванням учасників на окремих виборчих дільницях, які «прив'язані» до відділень.

Так, кількість учасників сесії Загальних зборів у відділеннях коливається від при-

близко 25 (Відділення літератури, мови та мистецтвознавства) до 86 (Відділення фізики і астрономії), і таку кількість людей можна зібрати у великих приміщеннях, які має Академія (Великий конференц-зал, Будинок учених, актові зали деяких установ), забезпечивши при цьому дотримання запобіжних протиепідемічних заходів (масковий режим, температурний скринінг, дотримання соціальної дистанції, дезінфекція тощо).

Було запропоновано при проведенні першого і третього засідань сесії крім 14 виборчих дільниць, прив'язаних до відділень, створити ще одну, 15-ту дільницю, на якій у першому засіданні сесії (коли обиратиметься президент НАН України) братимуть участь головуючий на сесії Загальних зборів, всі кандидати на пост президента НАН України, члени Президії НАН України (крім академіків-секретарів відділень) та делеговані представники від установ при Президії НАН України. На інших дільницях голосуватимуть академіки-секретарі відповідних відділень, всі члени цього відділення (крім членів Президії НАН України) та делеговані представники наукових установ відділення.

Перший віцепрезидент НАН України академік А.Г. Наумоєць вітає академіка В.П. Горбуліна з призначенням його виконувачем обов'язків президента Національної академії наук України

За висновком Інституту законодавства Верховної Ради України, з яким було ознайомлено всіх членів Президії НАН України, така процедура проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України не суперечить ані Статуту Академії, ані Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». До того ж під час розроблення пропонованого порядку проведення виборчої сесії було використано низку положень Методичних рекомендацій щодо особливостей обрання керівника державної наукової установи, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 998, зокрема щодо утворення виборчих дільниць.

Для того щоб створити належні умови для обговорення питань порядку денного, забезпечити для всіх кандидатів на пост президента рівні можливості для виступів, а для учасників сесії — можливість ставити запитання і вести дискусію в режимі відеоконференції,

необхідно налагодити відповідний відео- і аудіозв'язок між усіма дільницями. Консультації з фахівцями засвідчили, що технічно це цілком можливо.

Окремі процедурні питання (зокрема, порядок реєстрації учасників зборів, підрахунку голосів при відкритому голосуванні окремих питань, порядок надання дозволу на запитання чи виступ тощо) потребують додаткового опрацювання спільно з головуючим на засіданні та головами виборчих дільниць. Усім кандидатам, як того вимагає пункт 6.5 постанови Президії НАН України від 29.01.2020 № 36, буде надано рівні можливості для презентації своїх програм, направлення своїх спостерігачів на виборчі дільниці та забезпечено інші права, передбачені у Статуті Академії.

Щодо процедури таємного голосування та підрахунку голосів, то на початку сесії Загальних зборів за рекомендаціями відділень і Президії НАН України рішенням зборів шляхом

Виступ головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л. Богданова

відкритого голосування створюватиметься лічильна комісія (традиційно до складу комісії делегували по одному представнику від кожного відділення та одного представника від Президії НАН України). На кожній з дільниць діятимуть виборчі комісії (у складі не менш як трьох осіб, у тому числі голови комісії, його заступника та секретаря комісії), які забезпечать участь дільниці в обговоренні питань порядку денного та процедуру таємного голосування. Для цього на кожному з дільниць буде передано скриньки для голосування (запечатані виборчою комісією на початку засідання) та бюлетені встановленого зразка відповідно до кількості учасників сесії з правом ухвалюючого голосу на дільниці. Кожен з кандидатів на пост президента НАН України має право призначити на кожному з виборчих дільниць до двох спостерігачів, які контролюватимуть проведення таємного голосування.

Після таємного голосування запечатані скриньки одразу доставляються членами виборчої комісії (не менш як двома) у супроводі члена лічильної комісії від дільниці та 1–2 спостерігачів до лічильної комісії, яка розміщува-

тиметься у Великому конференц-залі. Підрахунок голосів лічильною комісією здійснюватиметься у звичайному режимі за присутності спостерігачів (але перед початком підрахунку голосів лічильна комісія має забезпечити змішування всіх бюлетенів, які будуть доставлені з виборчих дільниць). Результати таємного голосування доповідаються головою лічильної комісії та затверджуються учасниками сесії відкритим голосуванням.

За необхідності за аналогічною процедурою проводитиметься другий тур голосування.

Третє засідання виборчої сесії, на якому обиратимуться інші члени Президії НАН України та затверджуватимуться обрані на загальних зборах відділень академіки-секретарі відділень, проводитиме новообраний президент Академії. Інші кандидати у президенти за їхнім бажанням братимуть участь у сесії або на дільниці № 15, або на дільниці, «прив'язаній» до відповідного відділення.

Загальні збори відділень, на яких обиратимуться академіки-секретарі відділень та члени

Виступи учасників засідання під час обговорення

бюро відділень, проходитимуть у традиційному режимі на другий день сесії.

Щодо локації виборчих дільниць. Дільницю № 15 планується розмістити у Великому конференц-залі НАН України (вул. Володимирська, 55). Місця розташування інших дільниць визначатимуться додатково рішенням Президії НАН України за рекомендаціями секцій та відділень. Такі рекомендації від відділень уже надано, проте перед їх ухваленням локації мають перевірити спеціальні комісії, до яких входять фахівці з інформаційних технологій, медики з Центру інноваційних медичних технологій та ін., і встановити, чи відповідають вони вимогам до організації роботи виборчих дільниць.

Було висловлено побажання, щоб інші виборчі дільниці за можливості розташовувалися неподалік від Великого конференц-залу. Для їх розміщення можна було б використати зал засідань Президії НАН України, приміщення в Будинку вчених, зал у Національному науково-природничому музеї тощо. Важливими вимогами до місць розміщення виборчих дільниць, крім карантинних, є наявність якісного інтернет-зв'язку та відповідного технічного оснащення (з дублюванням), забезпечення умов для харчування учасників сесії та надання їм у разі потреби медичної допомоги.

Провести виборчу сесію Загальних зборів НАН України пропонується 7–9 жовтня 2020 р. за такою програмою:

7 жовтня (Загальні збори НАН України по виборчих дільницях та у режимі відеоконференції) — обрання президента НАН України;

8 жовтня (Загальні збори відділень НАН України) — обрання академіків-секретарів відділень, їхніх заступників та членів бюро відділень;

9 жовтня (Загальні збори НАН України по виборчих дільницях та у режимі відеоконференції) — обрання членів Президії НАН України.

В обговоренні питання взяли участь головуючий на засіданні перший віцепрезидент НАН України академік НАН України А.Г. Наумовець; виконавчач обов'язків президента НАН

України академік НАН України В.П. Горбулін; директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С. Яцків; академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М. Локтев; заступник академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України, директор Інституту еволюційної екології НАН України академік НАН України В.Г. Радченко; академік-секретар Відділення хімії НАН України, директор Інституту хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України академік НАН України М.Т. Картель; академік-секретар Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директор Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України академік НАН України С.В. Комісаренко; академік-секретар Відділення механіки НАН України, директор Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України академік НАН України А.Ф. Булат; директор Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України академік НАН України Ю.С. Шемшученко; голова Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України, генеральний директор Державної наукової установи «НТК «Інститут монокристалів» НАН України» академік НАН України В.П. Семиноженко; голова Західного наукового центру НАН України та МОН України, директор Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України академік НАН України З.Т. Назарчук; директор Інституту колоїдної хімії і хімії води НАН України академік НАН України В.В. Гончарук; почесний директор Інституту археології НАН України академік НАН України П.П. Толочко; академік-секретар Відділення економіки НАН України, директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України академік НАН України Е.М. Лібанова; академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступник директора Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України академік НАН України Л.М. Лобанов.

Після тривалої дискусії відбулося головвання, за результатами якого переважною

Виступи учасників засідання під час обговорення

більшістю голосів члени Президії НАН України ухвалили відповідні постанови про порядок проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України і про дату та програму проведення виборчої сесії Загальних зборів НАН України та загальних зборів відділень НАН України.

* * *

Далі члени Президії НАН України заслухали питання про створення комісії НАН України та заходи з увічнення пам'яті академіка НАН України Б.Є. Патона, яке доповів

Виступи учасників засідання під час обговорення

перший віцепрезидент НАН України академік НАН України **Антон Григорович Наумовець**.

Враховуючи пропозицію Президента України В.О. Зеленського щодо заснування премії в галузі науки імені Бориса Патона, яку він висловив 24 серпня цього року під час урочистостей з нагоди Дня Незалежності України, Президія НАН України вважає за доцільне звернутися до Офісу Президента України з ініціативою щодо перейменування Державної премії України в галузі науки і техніки в Національну премію імені Бориса Патона, яка присуджуватиметься за видатні досягнення в галузі науки і техніки, та відповідно перейменувати Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки в Комітет з Національної премії імені Бориса Патона.

З метою увічнення в місті Києві пам'яті академіка Б.Є. Патона Президія НАН України пропонує перейменувати бульвар Дружби Народів у місті Києві в проспект Бориса Патона. Відповідне звернення планується направити до Київської міської державної адміністрації.

Крім того, з метою увічнення пам'яті академіка Б.Є. Патона та відзначення осіб за видатні досягнення у створенні інноваційних науково-технічних розробок, які знайшли широке практичне використання, було запропонова-

но заснувати Золоту медаль імені Б.Є. Патона Національної академії наук України.

В обговоренні питання взяли участь академік-секретар Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директор Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України академік НАН України С.В. Комісаренко; головний учений секретар НАН України академік НАН України В.Л. Богданов; заступник голови Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки В.С. Стогній; директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С. Яцків; академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М. Локтєв; президент НАПН України академік НАН України і НАПН України В.Г. Кремень; голова Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України, генеральний директор Державної наукової установи «НТК «Інститут монокристалів» НАН України» академік НАН України В.П. Семиноженко.

Президія НАН України прийняла відповідні постанови і затвердила персональний склад Комісії НАН України з питань увічнення пам'яті академіка НАН України Б.Є. Патона на чолі з першим віцепрезидентом НАН

України академіком НАН України А.Г. Наумовцем.

* * *

Члени Президії НАН України розглянули також низку поточних питань:

- оголосили конкурс на заміщення посади директора Інституту електроварювання ім. Є.О. Патона НАН України та постановили вжити необхідних організаційних заходів для проведення виборів директора цього інституту;
- заслухали інформацію про зустріч віцепрезидента НАН України академіка НАН України А.Г. Загороднього з прем'єр-міністром України Д.А. Шмигалем;
- розглянули питання про підтримку проєктів, спрямованих на розширення науково-популяризаційної діяльності;
- заслухали інформацію головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л. Богданова про фінансування НАН України в 2020 році.

* * *

Крім того, Президія НАН України ухвалила низку організаційних і кадрових рішень.

Погоджено призначення:

- доктора фізико-математичних наук **Горбачука Василя Михайловича** на посаду завідувача відділу інтелектуальних інформаційних технологій Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України;
- академіка НАН України **Редька Володимира Никифоровича** на посаду головного наукового співробітника Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України;
- доктора економічних наук **Рогожина Олексія Георгійовича** на посаду головного наукового співробітника Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України;
- доктора економічних наук **Турчинова Олександра Валентиновича** на посаду головного наукового співробітника Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України;
- доктора фізико-математичних наук **Провірінна Сергія Леонідовича** на посаду головного наукового співробітника Радіоастрономічного інституту НАН України;
- доктора фізико-математичних наук **Ячина Володимира Васильовича** на посаду завідувача відділу теоретичної радіофізики Радіоастрономічного інституту НАН України.

За матеріалами засідання підготувала О.О. Мележик